

HATTULAN ESIOPETUKSEN OPPILASHUOLLON SUUNNITELMA

ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEIDEN MUUTOS / LUKU 5.3
OPPILASHUOLTO JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN (24.10.2016)

Sisällys

5.3 Esiopetuksen oppilashuolto	2
5.3.1. Monialainen oppilashuollon yhteistyö.....	2
5.3.2. Yhteisöllinen oppilashuolto	5
5.3.3. Yksilökohtainen oppilashuolto.....	6
5.3.4. Oppilashuoltosuunnitelmat	8
5.3.5. Paikallisesti päätettävät asiat ja yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta	8

Liitteet:

Liite 1. Oppilashuoltokertomus

Liite 2. Suostumus asiantuntijoiden kutsumiseen lapsen palaveriin

Liite 4. Lisälehti oppilashuoltokertomukseen

5.3 Esiopetuksen oppilashuolto

Esiopetuksen oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetusyhteisöissä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko esiopetusyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi lapsilla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon.

Oppilashuollon tavoitteena on edistää lapsen tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä varmistaa kaikille lapsille tasavertainen oppimisen mahdollisuus. Tärkeänä oppilashuollon tavoitteena on lapsen oppimisen esteiden, oppimisvaikeuksien sekä koulunkäyntiin liittyvien muiden ongelmien ehkäiseminen, tunnistaminen, lieventäminen ja poistaminen mahdollisimman varhain. Sekä yhteisöllistä että yksilöllistä oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen lapseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Esiopetuksen oppilashuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa. Kunnan esiopetussuunnitelmassa kuvataan esiopetuksen oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet, toimintatavat sekä määritellään yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä yksikkökohtaisten oppilashuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaavat linjaukset.

5.3.1. Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Esiopetuksen oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa niin, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Oppilashuoltoa toteutetaan yhdessä lapsen ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon lapsen ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa. Esiopetusyhteisön tai lasten hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä huoltajien kanssa.

Esiopetuksessa oppilashuolto on kaikkien esiopetusyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Oppilashuollon palveluja ovat

psykologin ja kuraattorin palvelut sekä terveydenhuollon palvelut. Hattulan kunnan esiopetuksessa on käytettävissä myös kiertävän erityislastentarhanopettajan ja varhaisen tuen ohjaajan palvelut. Lisäksi oppilashuollossa käytetään tarvittaessa erityisasiantuntijoita. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin yksilöön, yhteisöön kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan siten, että ne ovat helposti saatavilla ja järjestyvät lain edellyttämässä määräajassa. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Oppilaan ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen, lisäävät oppilashuollon tuntemusta ja edesauttavat palveluihin hakeutumista.

Vastuullinen yhteistyö ja luottamukselliset suhteet lapsen huoltajien, henkilöstön ja lasta hoitavien tahojen kanssa kuuluvat esiopetuksen oppilashuollon periaatteisiin. Näistä periaatteista tiedotetaan esiopetuksen alkaessa esiopetusryhmien vanhempainilloissa. Lapsen huoltajat tulee kutsua aina mukaan yksilöllisen oppilashuollon tapaamisiin. Mikäli yhteistyö ei ole lapsen huoltajien kanssa mahdollista, toimitaan salassapitosäädösten edellyttämällä tavalla lapsen edun mukaisesti. Salassapitosäädökset sekä tietosuojaan liittyvät asiat tulee kerrata esiopetusvuoden alussa henkilöstön kanssa. Yksilöllisestä oppilashuollosta laaditaan oppilashuoltokertomus (LIITE 1).

Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa oppilashuollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa lapsen terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään esiopetusyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää oppilashuollon suunnitelmallista arviointia.

Oppilashuoltoryhmät

Opetuksen järjestäjä asettaa oppilashuollon ohjausryhmän ja yksikkökohtaiset oppilashuoltoryhmät. Yksittäistä lasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi muita monialaista oppilashuoltoa edustavia jäseniä sen mukaan kun lapsen asia edellyttää.

a) Oppilashuollon ohjausryhmä

Hattulan kunnassa oppilashuoltolain esiopetuksen yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen lasten ja nuorten neuvosto. Lasten ja nuorten neuvoston on nimennyt kunnanhallitus, johon kuuluvat perusturvan, sivistystoimen, terveydenhuollon sekä kunnan hallituksen edustajat.

b) Yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä

Yksikkökohtaisen oppilashuoltoryhmän tehtävänä on vastata yksikön oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmää johtaa opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja, joka Hattulan kunnassa on pedagoginen palveluesimies. Koulujen yhteydessä tai läheisyydessä toimivien esiopetusyksiköiden oppilashuolto voidaan toteuttaa yhteistyössä koulun kanssa. Yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä kokoontuu kaksi kertaa toimintakauden aikana sekä tarvittaessa.

Yksikkökohtaisen oppilashuoltoryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Oppilashuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmän toimintaperiaatteet, tavoitteet ja tehtävät kirjataan esiopetusryhmien ryhmäkohtaisiin esiopetussuunnitelmiin sekä huomioidaan päiväkodin turvallisuus- sekä kiusaamisen ehkäisyn suunnitelmassa.

c) Asiantuntijaryhmä

Kootaan yksittäisen lapsen tai lapsiryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoaa se esiopetushenkilöstön edustaja tai oppilashuollon edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Koolle kutsuttavan ryhmän monialainen kokoonpano perustuu

aina tapauskohtaiseen harkintaan sekä käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseneksi ja muiden yhteistyötahojen tai lapsen läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää aina huoltajan suostumusta.

5.3.2. Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuolto on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan esiopetusympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös esiopetuksen kuljetuksia, tapaturmien ehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, neuvolan sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Lasten ja huoltajien osallisuus sekä kuulluksi tuleminen, ovat yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeitä sekä hyvinvointia vahvistavia. Oppilashuolto luo esiopetusyhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennaltaehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Lasten osallisuus ja kuulluksi tuleminen toteutuvat esiopetuksen arjessa ja päävastuu tästä on esiopetusyhteisön henkilökunnalla. Vanhempien osallisuutta ja kuulluksi tuleamista vahvistetaan kasvatuskumppanuuden mukaisesti päivittäisissä kohtaamisissa, lasten henkilökohtaisissa esiopetussuunnitelmakeskusteluissa sekä asiakastyytyväisyyskyselyjen kautta. Varhaisen tuen ohjaajalla ja varhaiskasvatuksen palveluesimiehellä on keskeinen rooli yhteisöllisen oppilashuollon vahvistamisessa esiopetusyhteisöissä.

Lapsella on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon sisältyvät fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Esiopetusyhteisöt laativat kiusaamisen ehkäisyn suunnitelman lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana oppilashuoltosuunnitelmaa. Esiopetuksen henkilöstön edustaja ilmoittaa esiopetuksessa tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden lasten huoltajille.

5.3.3. Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan lapselle annettavia terveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä lasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Hattulan kunnan varhaiskasvatuksessa on käytössä myös kiertävän erityislastentarhanopettajan sekä varhaisen tuen ohjaajan palvelut, jotka ovat oppilashuollon edustajia. Terveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen.

Yksilökohtaisessa oppilashuollossa palvelut ja tuki suunnitellaan yksittäisen lapsen tarpeisiin. Se voi pitää sisällään kolmiportaisen tuen suunnittelua ja toteutusta, oppimissuunnitelmien sekä kuntoutuksen laatimista. Yksilökohtainen oppilashuolto voi pitää sisällään myös keskustelua lapsen muuhun hyvinvointiin, kuin oppimiseen liittyvistä asioista. Nämä asiat kirjataan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelma – lomakkeeseen (HOJKS).

Pääsääntöisesti esiopettaja ja kiertävä erityislastentarhanopettaja suunnittelevat lapselle tarvittavat tuet ja palvelut yhteistyössä huoltajien ja varhaiskasvatuksen pedagogisen palveluesimiehen kanssa. Erityisestä tuesta ja pidennetystä oppivelvollisuudesta viranhaltijapäätöksen tekee sivistystoimen johtaja.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää lapsen kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy. Lasten yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen tarkentamisessa että esiopetusyhteisön arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina huoltajan suostumukseen. Huoltajan osallisuutta tuetaan ja mielipiteitä kuullaan lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon toteuttamisessa. Lapsen osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja edellytystensä mukaisesti.

Asian käsittely yksittäisen lapsen tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu huoltajan suostumukseen. Huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella (Liite 2)

suostumus lapsen asioiden käsittelyyn asiantuntijaryhmässä) asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai lapsen läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa lapsen asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Yksittäistä lasta koskevan asian käsittelyssä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Koulukuraattori arkistoi oppilashuoltokertomukset. Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivullisille ja millä perusteilla tietoja on luovutettu.

Lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä lapsen opettajalle, rehtorille ja varhaiskasvatuksen palveluesimiehelle ja opetuksen järjestäjälle lapsen opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön lapsen tai muiden esioppilaiden turvallisuuden varmistamiseksi. Tieto voi koskea muun muassa sellaista lapsen sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Jos lapsi siirtyy toisen opetuksen järjestäjän opetukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä lapsen huoltajan suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle esi- tai opetuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

5.3.4. Oppilashuoltosuunnitelmat

Esiopetuksessa opetussuunnitelma tulee oppilashuollon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Valmistelutyössä tehdään yhteistyötä huoltajien ja tarvittaessa myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Hattulan kunnassa opetussuunnitelman laadintaan osallistuvat varhaiskasvatuksen palveluesimiehet sekä nimetty opetussuunnitelman työryhmä. Suunnitelman laadintaan osallistuvat myös tarvittaessa muut asiantuntijat.

Paikallisella tasolla oppilashuollon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka yhdessä ohjaavat oppilashuollon suunnittelua ja toteutusta. Suunnitelmat laaditaan monialaisessa yhteistyössä.

Suunnitelmat ovat:

- Kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, mihin kirjataan oppilashuoltoa koskeva osuus
- Hattulan kunnan opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta
- Yksikkökohtainen opetussuunnitelma

5.3.5. Paikallisesti päätettävät asiat ja yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinta

Opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta

Hattulan kunnan esiopetussuunnitelmassa kuvataan oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat. Opetussuunnitelmassa määritellään myös sen yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä Hattulan päiväkotien yksikkökohtaisten oppilashuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaavat linjaukset. Suunnitelmien rakennetta sekä asiasisältöjä linjaamalla, turvataan riittävä suunnitelmien yhdenmukaisuus yksiköissä.

Yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma

Esiopetuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppilashuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma. Hattulan kunnan esiopetuksessa suunnitelma laaditaan yhteistyössä esiopetuksen henkilöstön, perusopetuksen, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelma tarkistetaan vuoden kuluessa siitä, kun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksytään kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.

Hattulan kunnassa esiopetuksen oppilashuolto toteutetaan samanlaisena kaikissa varhaiskasvatuksen esiopetusryhmissä. Yksikkökohtaisista erityispiirteistä kerrotaan päiväkodin omassa esiopetussuunnitelmassa.

Hattulan kunnassa esiopetuksen henkilöstö perehdytetään oppilashuoltosuunnitelmaan koulutuksissa, yksikköjen suunnittelu- ja kehittämissäpäivissä sekä muissa tapaamisfoorumeissa. Palveluesimiehet ovat vastuussa henkilöstönsä riittävästä perehdytyksestä. Jokaisessa esiopetusryhmässä on nähtävillä esiopetussuunnitelma, jonka vanhemmat voivat halutessaan lainata kotiin luettavaksi. Esiopetussuunnitelma löytyy myös Hattulan varhaiskasvatuksen www-sivuilta. Lapsille esiopetussuunnitelman sisältö tulee tutuksi toiminnan ohessa. Suunnitelmasta tiedotetaan huoltajille vanhempainilloissa sekä yhteistyötahoille verkostotapaamisissa.

Yksikkökohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan sisällytetään seuraavat asiat:

1. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut

Hattulan kunnan päiväkotien oppilashuoltosuunnitelmissa esitetään arvio esiopetusyksikön oppilashuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista oppilashuoltopalveluista. Arviolla tuetaan esiopetuksen käytettävissä olevien resurssien kohdentamista yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen oppilashuoltotyöhön sekä yhteistyöhön. Arviossa huomioidaan oppilashuollon kehittämisessä ja toteuttamisessa vaadittava esiopetushenkilöstön ja oppilashuollon palveluiden asiantuntijoiden työpanos. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti lasten terveyttä, hyvinvointia sekä elinoloja koskevaa tietoa.

Arvioitaessa oppilashuollon kokonaistarvetta Hattulan varhaiskasvatuksella on käytettävissään varhaisen tuen ohjaajan materiaali päiväkotiryhmien tapaamisista, liittyen kiusaamisen ehkäisyyn näkökulmaan sekä huolikartoitukseen. Kiertävällä erityislastentarhanopettajalla on myös kattava näkemys varhaiskasvatuksen tilanteesta oppilashuollon osalta. Kiertävä erityislastentarhanopettaja tukee esiopettajia ja lapsen huoltajia lapsen kolmiportaisen tuen järjestämisessä sekä vastaa tukea tarvitsevien lasten nivelvaiheen monialaisesta yhteistyöstä. Molemmat erityistyöntekijät ovat koko Hattulan esiopetuksen henkilöstön, esioppilaiden sekä huoltajien käytettävissä. Varhaisen tuen ohjaaja vastaa esioppilaiden kiusaamisen ehkäisyyn suunnitelman toteuttamisesta esiopetuksessa ja perehdyttää henkilöstön suunnitelmaan.

Hattulan kunnan esiopetuksessa on käytettävissä seuraavia oppilashuoltopalveluja: varhaisen tuen ohjaaja, kiertävä erityislastentarhanopettaja, koulupsykologi, kuraattoripalvelut, perheneuvola- ja neuvolapalvelut.

2. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat

Hattulan kunnan esiopetuksen oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteisöllisen oppilashuollon kokonaisuus, josta ilmenee yhteisöllisen oppilashuollon järjestäminen ja sen toimintatavat esiopetusyhteisön ja ympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Koko kunnan tasolla yhteisöllisestä oppilashuollosta vastaa Lasten ja nuorten neuvosto ja se noudattaa Hattulan kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

- Yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmän kokoonpano ja toimintatavat:

Hattulan kunnan yksikkökohtaiset oppilashuoltoryhmät koostuvat pedagogisesta palveluesimiehestä, esiopettajista ja varhaisen tuen ohjaajasta. Yksikkökohtaisen oppilashuoltoryhmän koollekutsujana toimii varhaiskasvatuksen pedagoginen palveluesimies.

- Oppilashuollon yhteistyö varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa:

Oppilashuollon yhteistyö muun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa sekä erityisesti esiopetuksen siirtymävaiheissa kuuluvat myös oppilashuoltosuunnitelmaan. Yhteistyö toteutuu nivelvaiheprosessin mukaisesti. Hattulassa järjestetään keväisin

moniammatillinen ”Eskarista ekaluokalle- tapahtuma” Vanhemmuuden tukipuut – ohjelman mukaisesti (LIITE 3) esiopetuksesta kouluun siirtyville lapsille ja heidän huoltajilleen.

- Yhteistyö esiopetuksen ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa:

Hattulan kunnassa tehdään yhteistyötä moniammatillisesti ja poikkihallinnollisesti yhteisöllisen oppilashuollon kehittämiseksi. Hattula-verkon tarkoituksena on koota tietoa lasten ja nuorten kasvu- ja elinoloista ja arvioida niiden pohjalta lasten sekä nuorten tilannetta päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Lasten ja nuorten neuvosto). Tarkoitus on edistää palveluiden järjestämiseen liittyvää tietojen vaihtoa yhteisillä menettelytavoilla sekä tarttua ajankohtaisiin, lapsia, nuoria ja nuoria aikuisia ja perheitä koskeviin asioihin. Myös alle kouluikäisten toimijoiden – työryhmä toimii lasten ja nuorten hyvinvointia edistävänä foorumina.

- Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus:

Esiopetuksessa sattuneena tapaturmana pidetään tilannetta, joka tapahtuu esiopetuksen aikana tai muussa esiopetuksen järjestämässä tilaisuudessa. Tapaturma on silloin äkillinen ruumiinvamman aiheuttama odottamaton tapahtuma, joka sattuu vakuutetun tahtomatta. Myös retkillä lapselle sattuneiden tapaturmien hoitokulut korvataan, mikäli toiminta on esiopetussuunnitelman mukaista toimintaa. Tapaturman sattuessa annetaan aina mahdollisuuksien mukaan ensiapu päiväkodissa ja lapsi ohjataan tarvittaessa jatkohoitoon. Huoltajiin otetaan välittömästi yhteyttä ja he huolehtivat lapsen mahdollisista lääkärikäynneistä. Lapsen tapaturmasta on täytettävä aina tapaturmailmoituslomake.

- Esiopetuskuljetukset

Esiopetuksen kuljetuksista päätetään perusopetuslain (32 §) sekä sivistyslautakunnan ja perusturvalautakunnan (esiopetus) hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Kuljetuspäätökset tehdään enintään lukuvuodeksi kerrallaan. Jos vanhemmat valitsevat esiopetusikäiselle lapselle vain maksuttoman esiopetuksen, on lapsella oikeus maksuttomaan kuljetukseen tai kuljetusavustukseen, jos matkan pituus kunnan määrittelemään lähiesiopetuspaikkaan on yli 5 km. Kuljetus järjestetään yhteistyössä sivistystoimen koulukuljetusten kanssa. Koulukuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä.

- Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
Hattulan esiopetusyksiköissä opetuksen lähtökohtana on lasten turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Henkilöstö havainnoi tarkasti ja sensitiivisesti esiopetusryhmäänsä ja huolehtii siitä, että jokainen lapsi pääsee ryhmän toimintaan osalliseksi sekä mukaan leikkiin. Kiusaamisen ennaltaehkäisy on jokaisen työntekijän tehtävä. Ristiriitatilanteiden oikeanlainen selvittely, aikuisen johdonmukainen puuttuminen, vastuunkanto tilanteissa sekä arkiset valinnat ja toimenpiteet ovat arjen pedagogiikkaa, minkä tavoitteena on se, että kiusaamista ei syntyisi. Aikuisen rooli on merkittävä, sillä lasten vuorovaikutustaidot eivät kehity ilman aikuisen ohjausta. Esiopetusyksiköissä laaditaan yhteistyössä koko henkilöstön sekä mahdollisuuksien mukaan myös vanhempien kanssa kiusaamiseen puuttumisen ja ehkäisyn kirjallinen suunnitelma. Varhaisen tuen ohjaaja vastaa, että suunnitelma päivitetään ja arvioidaan vuosittain.
- Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa
Hattulan päiväkodeissa on laadittu yksikkökohtaiset pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat. Esiopetuksen opetussuunnitelman päivityksen yhteydessä päivitetään Hattulan kunnan esiopetuksen kriisisuunnitelma. Kriisisuunnitelmaan kirjataan konkreettiset toimenpiteet, miten toimitaan kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa sekä onnettomuuksissa ja kuolemantapauksissa. Kriisitilanteissa keskustellaan lasten kanssa heidän kehitystasonsa edellyttämällä tavalla. Perheitä ohjataan tarvittaessa kriisiavun tai perheneuvolan palvelujen pariin. Työntekijöiden kriisiavusta vastaa työterveyshuolto.

3. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

Yksilökohtaisessa oppilashuollossa palvelut ja tuki suunnitellaan yksittäisen lapsen tarpeisiin. Se voi pitää sisällään kolmiportaisen tuen suunnittelua ja toteutusta, oppimissuunnitelmien ja kuntoutuksen laatimista. Yksilökohtainen oppilashuolto voi pitää sisällään keskustelua myös lapsen muuhun hyvinvointiin kuin oppimiseen liittyen. Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu huoltajan suostumukseen.

Yksittäisen lapsen tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palveluiden järjestämiseksi kootaan asiantuntijaryhmä. Asiantuntijaryhmän kokoamiseksi pyydetään aina lapsen huoltajilta kirjallinen suostumus. Lomakkeessa määritellään, kenelle annetaan lupa osallistua asianomaisen

asian käsittelyyn. Asiantuntijaryhmä valitsee keskuudestaan vastuuhenkilön, joka kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen.

Oppilashuoltokertomus

Oppilashuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi käyttäen oppilashuoltokertomuksen lisälehteä (LIITE 4) ja siihen kirjataan yksittäisen opiskelijan:

- 1) nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä lapsen huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot;
- 2) asian aihe ja vireille panija;
- 3) lapsen tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet;
- 4) tiedot asian käsittelystä opiskeluhuoltoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot;
- 5) toteutetut toimenpiteet;
- 6) kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.

Oppilashuoltokertomusten säilyttämisestä ja arkistoinnista vastaa koulukuraattori.

Salassapito

Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säädöksiä. Henkilötietojen käsittelyssä lähtökohtana on aina luottamuksellisuus ja yhteistyö huoltajien kanssa. Kun oppilashuollossa käsitellään yksittäisen lapsen asioita, käsittelyyn osallistuvat ainoastaan ne henkilöt, joille kuuluu kyseisen lapsen opetus ja oppilashuolto. Varhaiskasvatuksessa kyseiset henkilöt ovat varhaiskasvatuksen pedagoginen palveluesimies, esiopetuksen opettaja ja kiertävä erityislastentarhanopettaja. Ratkaisu asian käsittelyyn osallistuvista tehdään aina kunkin käsiteltävän aiheen perusteella erikseen. Lapsen huoltajan tai muun laillisen edustajan kirjallisella suostumuksella tai niin kuin laissa erikseen säädetään, lapsen asian käsittelyyn voivat osallistua myös muut tarvittavat henkilöt.

Yksittäistä lasta koskevaa asiaa käsiteltäessä oppilashuoltotyössä tulee kirjata asian vireillepanija, aihe, päätetyt toimenpiteet ja niiden perustelut, asian käsittelyyn osallistuneet sekä, mitä tietoja ja kenelle lapsesta on annettu.

Salassa pidettäviä asioita ovat:

- tiedot lasten ja heidän perheenjäsenten henkilökohtaiset olot esim. elintavat, vapaa-ajan harrastukset, perhe-elämä, poliittinen vakaumus, uskonnollinen vakaumus, mielipiteet, järjestötoiminta
- tiedot taloudellisesta asemasta, terveydestä ja vammaisuudesta
- tiedot tehostetun ja erityisen tuen antamisesta
- oppilashuollon asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot, mm. psykologiset testit

Oppilashuoltotyöhön osallistuvalla on oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovutukseen.

Jos lapsi siirtyy esiopetuspaikasta toiseen, on aikaisemman opetuksen järjestäjän viipymättä toimitettava lapsen opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle esiopetuksen järjestäjälle. Aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä lapsen huoltajan suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää salassa pidettäviä tietoja, mitkä ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta.

4. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen lapsen huoltajien kanssa

Opetus- ja kasvatustyö järjestetään yhteistyössä kodin kanssa. Tärkeintä on lapsen ja perheen arvostava kohtaaminen, osallisuuden edistäminen sekä yksilöllisten tarpeiden ja tilanteiden huomioiminen. Kodin ja esiopetuksen yhteistyö on lapsen esiopetuksen tärkein tukimuoto. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta. Esiopetushenkilöstö tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa lapsen kasvatuksesta esiopetusyhteisön jäsenenä. Kodin ja esiopetuksen välistä yhteistyötä toteutetaan yhteisö- ja yksilötasolla. Tavoitteena on edistää lapsen oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja esiopetusyhteisön hyvinvointia.

5. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opetussuunnitelmaan kirjattujen toimintojen päivittäminen on jatkuva prosessi ja se on koko esiopetushenkilöstön yhteinen tehtävä. Opetussuunnitelmaan kirjattujen toimintojen seuranta ja arviointia tulee tehdä jatkuvasti ja kirjata mahdolliset huomiot vuosittain ylös. Yksikkökohtaiset suunnitelmat ja toimintaohjeet (esim. kasvu- ja oppimisympäristön terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen) päivitetään esiopetuksessa kerran vuodessa. Esiopetuksen opetussuunnitelman päivityksestä huolehtii työryhmä, jonka sivistysjohtaja nimeää.

Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen on osa Hattulan kunnan omavalvontaa koskevaa tehtävää. Hattulan kunta opetuksen järjestäjänä vastaa yhteistyössä varhaiskasvatuksen, opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen oppilashuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa oppilashuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

varhaiskasvatus

OPPILASHUOLTOKERTOMUS (OPH)

Oppilashuoltokertomukseen kirjataan yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämisen ja toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot. Kertomus laaditaan aikajärjestyksen mukaiseen muotoon.

Kirjaustiedot ____/____20____

Kirjauksen tekijä, ammatti- tai virka-asema

Lapsen tiedot

Nimi	Henkilötunnus
Kotiosoite	Postinumero ja toimipaikka
Puhelin	Kotikunta
Päiväkoti/esiopetusryhmä	

Huoltaja / huoltajien tai muun laillisen edustajan tiedot

Nimi	Puhelin
Kotiosoite	Postinumero ja toimipaikka
Nimi	Puhelin
Kotiosoite	postinumero ja toimipaikka

Oppilashuoltokertomus

Kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
Asian vireille panija
Asian aihe
Lapsen tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet (arviot, tutkimukset ja selvitykset)

Toteutetut toimenpiteet (yhteistyö eri toimijoiden kanssa) sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
Tiedot asian käsittelystä oppilaskohtaisen ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma
Toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
Tietojen luovutus Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan merkitään mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20§).

Oppilashuoltokertomukset arkistoi koulupsykologi.

varhaiskasvatus

SUOSTUMUS ASiantuntijoiden KUTSUMISEEN LAPSEN PALAVERIIN (OPH)

Lapsen nimi: _____

Esiopetusryhmä: _____

Palaverin ajankohta: ____/____ 20__

Käsittävä asia:

Tällä kirjallisella suostumuksella annan seuraaville henkilöille luvan olla läsnä asian käsittelyssä:

(Huoltaja laittaa ristin, jos henkilön kutsuminen sopii.)

- Esiopettaja _____
- Kelto _____
- Neuvola-/Kouluterveydenhoitaja _____
- Puheterapeutti _____
- Toimintaterapeutti _____
- Psykologi _____
- Palveluesimies _____
- Sosiaali- /Perhetyöntekijä _____
- Koulukuraattori _____
- Tuleva opettaja _____
- Muu, kuka? _____
- _____

Päiväys ____/____ 20__

Huoltajien allekirjoitukset ja nimenselvennykset

---

varhaiskasvatus

OPPILASHUOLTOKERTOMUS

Lisälehti nro _____

Oppilashuoltokertomukseen kirjataan yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämisen ja toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot. Kertomus laaditaan aikajärjestyksen mukaiseen muotoon.

Kirjaustiedot ____/____20____

Kirjauksen tekijä, ammatti- tai virka-asema

Oppilashuoltokertomus

Kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa

Asian vireille panija

Asian aihe

Lapsen tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet (arviot, tutkimukset ja selvitykset)

Toteutetut toimenpiteet (yhteistyö eri toimijoiden kanssa) sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet

Tiedot asian käsittelystä oppilaskohtaisen ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma

Toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot